

baúp „un fel de podcabă femeiască“ (Bobišta, Kostursko), care pare a proveni mai degrabă din rom. decât din tc. *bayir*, cum se spune în *Bălg. etimol. rečnik*, I, 26.

balája „vacă albă“ — la huțuli. Etimol.: < rom. *bălăia* „id.“ (Petrovici, *Note sl. rom.* II, 345), prin mold. *bălăia*. Vezi și § 30. Cf. și *balán*.

balán „bou alb“ — în graiurile huțule (*Hrinčenko*, 24, *Pătruț*, 69). Etimol.: < rom. *bălán* „blond“, „cu părul de culoare deschisă“ (*Scheludko*, 126, *Šarovol's'kyj*, 58, *Rudnyc'kyj*, 62, Petrovici, *Note sl.-rom.* II, 345) < sl. de sud *bělъ* „alb“, cu suf. -án. Cf. și *balája*.

bálec 1° „văl de mireasă“, „maramă de mireasă“; 2° „un fel de pîine, la nuntă“; 3° „ceremonie nupțială cu ocazia căreia mama miresei oferă daruri rudelor mirelui“; 4° „3 metri de pînă de fabrică destinați a fi dar de nuntă“ — în graiurile boikoviene (*Hrinčenko*, 24, *Onyškevič*, 67). Etimol.: < rom. *balț* „vălul miresei“, arom. *balțu* „id.“ (*Papahagi*, 191) < lat. *balteus* (*Candrea*, 402, *Candrea—Densusianu*, 19, nr. 130, *Scheludko*, 126). În dacoromână termenul formează o arie nord-vestică (*ALR* II, vol. I, p. 80, h. 160, p.c. 272, 279, 284, 346, 349). Despre ucr. *e*, vezi § 21.

bálega „balegă de vită“ — în graiurile carpatice (*Želechowski*, 11, *Hrinčenko*, 24). Etimol.: < rom. *bálegă* (*Miklosich*, *EWSl.*, 6, *Candrea*, 407, *Berneker*, 41, *Scheludko*, 126, *Šarovol's'kyj*, 54, *Crânjălă*, 206 și 438). Origine obscură, probabil cuvînt autohton, cf. alb. *bagël'ë*, *bálgë*, *bájgë* „id.“ (Capidan, *Rom.-alb.*, 518, *Rosetti*, II, 102 și 107, *Ciorănescu*, 62—63). Var.: *balégă*, *bélega*, *balýga* „id.“ (*Hrinčenko*, 49).

bálmuš „un fel de terci“ — în graiurile carpatice (*Želechowski*, 11—12, *Hrinčenko*, 25). Etimol.: < rom. *bálmuš* „id.“ (*Kalužniacki*, 11, *Scheludko*, 126, *Crânjălă*, 438, *Rosetti*, V, 120, Petrovici, *Note etimol.* II, 358). Var.: *bálmus*, *bámuș*, *bánuș*. „Judecînd după accent, e foarte probabil că românii l-au primit de la unguri. Dimpotrivă, e aproape sigur că rutenii și huțulii din Bucovina... îl au de la români“ (*DA*, I, 460, s.v. *bálmoș* „id.“).

bálta 1° „noroi apos“; 2° „vale mlăștinoasă“ — în graiurile huțule (*Hrinčenko*, 25, *Hrabec*, 31). Etimol.: < rom. *báltă* (*Kalužniacki*, 12, *Candrea*, 404, Vasmer, *Kritisches*, II, 168, *Scheludko*, 126, *Crânjălă*, 206 și 438), cf. arom. *báltă* „id.“ (*Papahagi*, 191); cuvînt de origine iliră, tracă sau suclavă (*Rosetti*, II, 107—108).

balýga, vezi *bálega*.

bárza „oaie neagră cu pieptul alb“ (*Želechowski*, 13, *Hrinčenko*, 30). Etimol.: < rom. *bărză* „albă“, probabil cuvînt autohton, cf. alb. *barth* „alb“. Ipoteza că termenul ornitologic românesc actual *barză* „*Ciconia alba*“ ar fi un adjectiv substantivat, folosit la început ca atribut pentru specia cea albă de berze, este verosimilă (cf. rom. *roșie*, adj. substantivat < *pătălăgică roșie*). În română *barză* nu este atestat ca nume de animal cu o anumită culoare a părului, dar desigur că el s-a folosit cîndva în acest sens (cf. în meglenorom. *bardza*, nume de capră, (Th. Capidan, „Dacoromania“, II, 679). Ucr. *bárza*, care trebuie să fie un împrumut vechi, confirmă această presupunere (*Candrea*, 400, *Scheludko*, 126, *Crînjălă*, 208—209, *Rosetti*, IV 120). De altfel, în ucr. există și un adjectiv de la radicalul *barz-* (vezi *bárzi*).